
Vertailussa kotimaiset premium lagerit

Ville-Valtteri Visuri

Oulun akateeminen olutseura ry

---

21. maaliskuuta 2015

Onko kotimaisissa premium lagereissa oikeasti muuta premiumia kuin hinta? Oulun akateeminen olutseura ry testasi seitsemää kotimaista lager-olutta.

Johdanto

Ratebeerin mukaan tyypillinen premium lager on on valtavirran vaalean lagerin ja pilsnerin välimaastossa. Keskeisimpänä erona perusoluisiin premium lagerit ovat yleensä täysmaltaisia, pidempään kypsytettyjä ja miedommin hiilihapotettuja. Väritään ne ovat tumman kultaisia tai vaalean pronssisia ja niissä on havaittavissa selvä maltaan ja humalan vaikutus. Kuulostaa äkkiseltään ihan hyvältä.

Lähes jokainen olutharrastaja voinee allekirjoittaa, että pienpanimotuotteiden osalta Ratebeerin kuvaus on varsin osuva. Suurpanimojen osalta todennukaisemman ja koruttomamman kuvauksen antaa kuitenkin englanninkielinen Wikipedia:

Premium lager on markkinointitermi, jota panimot käyttävät kuvaamaan tuotteita, joita he haluavat korostaa; ei ole olemassa lainopillista määritelmää, mutta sitä käytetään yleensä kuvaamaan täysmallasolutta, jonka alkoholipitoisuus on noin 5 til-%.

Nykyään on tavanomaista, että pienten kioskien ja kauppojen kylmäkaapeissa myydään yksinomaan erilaisia premium-lagereita. Tällöin kalliimman oluen ostopäätöstä puoltaa oletetun paremman laadun lisäksi myös se, että olut on kylmää ja siten sellaisenaan valmista nautittavaksi. Näiden oluiden nelosversioita on kattava valikoima myös Alkossa, jossa niiden asema myydyimpien oluiden top 10:ssä on vankkumaton.

Tässä vertailussa tarkoituksena oli selvittää ovatko itse oluet hintansa väärejä. Testiin valittiin neljä keskiolutvahvuista kotimaista olutta, joita myydään usein kylmäkaapeissa. Tämän lisäksi vertailuun otettiin Alkosta kolme vertailun teemaan sopivaa kotimaista nelosolutta.

Menetelmät

Mielikuvien vaikutuksen minimoimiseksi testi toteutettiin osittaisena sokkotestinä siten, että maistajat tiesivät testin sisältämät oluet, mutta eivät niiden tarjoilujärjestystä. Kukin testin maistajista toimi vuorollaan tarjoilijana ja merkitsi post it -lapulle tarjoilemansa oluen. Näin ollen kukin tiesi tarjoiluvuorollaan vain tarjoilemansa oluen sekä jääkaapissa jäljellä olevat oluet.

Oluet tarjoiltiin jääkaappikylmänä lager-oluille soveltuvista olutlaseista. Testiryhmään kuuluivat kir-

Tulokset ja pohdinta

Vertailun kulku

Vertailun ensimmäinen olut oli kullankeltainen Urho 4,6 %, joka ei muodostanut kaadettaessa juuriakaan vaahtoa. Urhon kuvailtiin olevan tuoksultaan ohramaltainen, mutta alun pienen humalan puraisun jälkeen maultaan suorastaan vetinen. Urhoa kuvattiinkin kokonaisuutena *“miedoksi”, “helpoksi”* ja *“janojuomamaiseksi”*. Monille perusoluille tyypillistä tunkkaisuutta tai muita virhemakuja ei kuitenkaan osin havaittu. Tähän saattoi tosin myötävaikuttaa verrattain kylmä tarjoilulämpötila.

Toisena oluena tarjoihtiin vahvempi Urho 5,5 %. Tämän kullankeltaisen ja kaadettaessa vain ohuen vaahtofilmin muodostavan oluen kuvaukset olivat selvästi keskiolutvahvuista kriittisempiä. Havaintojen aikariippuvuus on tutkinnan alla. Kaikki kolme maistajaa kuvasivat miedoksi. Miedon lisämääreissä kohtasivat maistajien erilaiset makupreferenssit: yhdessä todettiin *“muttei paha”*, toisessa *“tunkkainen”* ja kolmannessa *“pieni alkoholin tuoksu kuitenkin”*.

Kolmantena oluena maisteltiin Lapin Kulta Luomu 4,6 %. Ohut vaahtokerros jätti toivomisen varaa. Lapin Kullan miedossa tuoksussa positiivisia kommentteja kirjoittivat maltaisuus ja hedelmäisyys, mutta voimaisuus koettiin negatiiviseksi. Oluelle ominaista oli vähäisen maun alleen peittävä runsas hapokkuus, jonka vuoksi osa katsoi oluen sopivan etupäässä puistokaljoitteluun. Yhteenvetona oluen todettiin olevan *“vähän kuin Augustiner Helles, mutta ilman makua”*.

Testin positiivisin yllätys oli iisalmelainen Olvi CXX, jonka havaittiin olevan kohtuullisen hyvä yhdistelmä vilkaisuutta, humalointia ja hapokkuutta ilman suurempia virhemakuja. Olvikaan ei silti herättänyt varsinaisia ylisanoja, vaan sitä kuvailtiin rungoltaan vetiseksi sekä tuoksultaan vain miedosti maltaiseksi. Erään maistajan mielestä tuoksussa oli *“heikosti märkä villa/-koira”*.

Jos Olvi oli testin suurin yllättäjä, niin Keisari Luomu oli vastaavasti testin suurin pettymys. Keisari Luomu oli myös vertailun ainut olut, jonka pystyi tunnistamaan jo samean ulkonäkönsäkin vuoksi muista oluista. Tuoksusta löytyi sitrusta ja humalointia, joka oli läsnä yrttisenä maussa, voimistuen kohti jälkimakua. Hieman runsaampi tuoksu ja maku eivät riittäneet ennakkosuosikkia vertailun voittajaksi, koska Keisari koettiin vähiten raikkaaksi.

Pisteytys

Arvioijat eivät olleet kuitenkaan täysin yksimielisiä parhaasta oluesta. Kirjoittajan ja T. Luukkosen mielestä vertailun paras olut oli Urho 4,6 %. T. Himangan mielestä vertailun paras olut oli puolestaan Keisari Luomu.

Testattujen oluiden pisteytykset, pisteytysten aritmeettiset keskiarvot sekä keskimääräiset pisteytykset Olutopas- ja Ratebeer-sivustoilta on esitetty taulukossa 1 (ks. seuraava sivu). Keskimääräisillä pisteillä mitattuna vertailun voittajaksi nousi pienellä pisterolla Urho 4,6 % (28/50). Toiselle ja kolmannelle sijalle tulivat Lapin Kulta Luomu 4,6 % (27/50) ja Sandels 5,3 % (26/50). Olutopas- (27/50) ja Ratebeer-sivustoilla (28/50) vertailujoukon korkeimmalle pisteytetty olut oli Keisari Luomu.

Johtopäätökset

Vertailun johtopäätökset voidaan esittää seuraavasti:

1. Vertailun oluet olivat pääosin mietoja, hieman maltaisia, verrattain voimakkaasti hiilihapotettuja ja vain marginaalisesti parempia kuin kaupan bulkkioluet.
2. Keskimääräisillä pisteillä mitattuna vertailun voittajaksi nousi Urho 4,6 %.
3. Olutopas- ja Ratebeer-sivustojen käyttäjien mielestä paras oli Keisari Luomu.
4. Vähänkin makuaistiltaan kultivoitunut *homo economicus* jättäisi näistä kaikki kaupan hyllyyn.

Kiitokset

Kirjoittaja kiittää Tapani Himankaa ja Tero Luukosta asiantuntevista arvioista.

Taulukko 1: *Vertailun tulokset.*

Olut	Pisteet [0–50]					
	T. Himanka	T. Luukkonen	V.-V. Visuri	Keskiarvo	Olutopas	Ratebeer ^{*)}
1. Urho 4,6 %	27	(1.) <u>25</u>	(1.) <u>28</u>	(1.) <u>27</u>	21	19
2. Urho 5,5 %	23	15	19	19	21	19
3. Lapin Kultaa Luomu 4,6 %	29	22	27	26	23	21
4. Olvi CXX	30	23	24	26	19	17
5. Keisari Luomu	(1.) <u>31</u>	24	24	26	(1.) <u>27</u>	(1.) <u>28</u>
6. Sandels 5,3 %	30	23	26	26	24	21
7. Lapin Kultaa 5,2 %	24	19	19	21	22	19

^{*)} Laskettu 0–5 skaalasta.